
Minnisblað

Dagsetning: 06. október 2020

Höfundur: Þórólfur Guðnason sóttvornalæknir

Viðtakandi: Svandís Svavarsdóttir heilbrigðisráðherra

Málsnúmer/skjalalýkill: 2001208/6.1.1

Efni: Minnisblað sóttvornalæknis varðandi tillögur að hertum opinberum aðgerðum á höfuðborgarsvæðinu vegna hraðrar aukningar í smitum COVID-19.

Í gær 5.10.2020 tóku gildi hertar innanlandsaðgerðir á landsvísu til að sporna við vaxandi útbreiðslu COVID-19. Útbreiðslan á COVID-19 hefur farið vaxandi undanfarna daga en í gær greindist mest fjöldi einstaklinga á einum degi frá því 24. mars sl. eða 99 einstaklingar. Níutíu og fjórir þeirra eru búsettir á höfuðborgarsvæðinu og því ljóst að faraldurinn er enn sem komið er aðallega bundinn við höfuborgarsvæðið. Einstaklingar hafa þó einnig verið að greinast í öðrum landshlutum. Um 55% þeirra sem greindust í gær voru í sóttkví við greiningu.

Sá mikli fjöldi sem greindust í gær vekur ótta um að faraldurinn sé að fara í veldisvöxt sem gæti leitt til þess að hann yrði illviðráðanlegur innan nokkurra daga/vikna. Slíkur vöxtur myndi leiða til mikils álags á heilbrigðisþjónustuna með alvarlegum afleiðingum fyrir bæði COVID-sýkta einstaklinga og aðra sjúklinga. Í dag eru 15 einstaklingar inniliggjandi á Landspítalanum vegna COVID-19 og þar af eru fjórir á gjörgæsludeild og þrír á öndunarvél. Auk þess er COVID göngudeildin með fjölda sýktra einstaklinga í eftirliti sem líklegt er að muni leggjast inn á næstu dögum.

Ég tel því nauðsynlegt að ráðast sem fyrst í hertari aðgerðir á höfuðborgarsvæðinu, umfram þær aðgerðir sem tóku gildi í gær. Ég legg jafnframt til að þær aðgerðir sem tóku gildi í gær gildi áfram óbreyttar á svæðum utan höfuðborgarsvæðisins.

Ég legg til eftirfarandi aðgerðir á höfuðborgarsvæðinu sem ég skilgreini sem umdæmi lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu:

1. Gildissvið.

Aðgerðirnar taki gildi svo fljótt sem auðið er og gildi í 2-3 vikur. Stöðugt endurmat verði í gangi á þessum tíma.

2. Ferðatakmarkanir.

Almenningur verði hvattur til að halda sig sem mest heima. Einstaklingar verði hvattir til að ferðast ekki að nauðsynjalausu frá höfuðborgarsvæðinu út á landsbyggðina og öfugt.

3. Fjöldatakmarkanir/samkomubann.

Með fjöldatakmarkunum/samkomubanni er átt við eftirfarandi:

- Ráðstefnur, málþing, fundir o.þ.h.

- *Skemmtanir, s.s. tónleika, leiksýningar, bíósýningar, íþróttaviðburði og einkasamkvæmi.*
- *Kirkjuathafnir hvers konar, s.s. útfarir, giftingar, fermingar og aðrar trúarsamkomur.*
- *Veitingastaði, mötuneyti, kaffihús og verslanir.*
- *Vinnustaði*

Hámarksfjöldi einstaklinga í sama rými verði 20 einstaklingar. Tryggt verði að blöndun einstaklinga verði ekki á milli hólfra hvorki í inngangi/útgangi, salernisaðstöðu, veitingasölu eða annari þjónustu og að fyllstu sóttvarnaráðstafana sé gætt. Börn fædd 2005 og síðar teljast ekki með.

Ofangreind fjöldatakmörk taka þó hvorki til alþjóðaflugvalla og -hafna né til farþegaferja innanlands eða skipa og loftfara í millilanda- eða innanlandsferðum

Viðbragðsaðilar s.s. lögregla, slökkvilið, björgunarsveitir og heilbrigðisstarfsfólk er undnaðegið fjöldatakmörkunum við störf sín

Verslunum undir 1.000 m² að stærð verði heimilt að hleypa inn 100 einstaklingum en til viðbótar, einum viðskiptavinum fyrir hverja 10 m² umfram 1.000 m², þó að hámarki 200 viðskiptavinum í allt. Ef ekki verður hægt að tryggja nálægðartakmörkun (sjá hér að neðan) þá verði viðskiptavinum gert að bera andlitsgrímur.

Við kirkjuathafnir verði leyfilegur hámarksfjöldi 50 einstaklingar.

4. Nálægðartakmörkun.

Nálægðartakmörk verði nú tveir metrar en áfram einn metri utan höfuðborgarsvæðisins. Skilgreint verði að rekstaraðilum verði skylt að tryggja tveggja metra nálægðartakmarkanir á milli einstaklinga „sem ekki eru í nánnum tengslum“. Einstaklingar verði áfram hvattir til að viðhafa tveggja metra nálægðartakmarkanir eins og hægt er, sérstaklega í samskiptum við ótengda/óskylda aðila. Þar sem að ekki er hægt að viðhafa nálægðarmörk þar verði skylt að andlitsgríma verði notuð.

5. Skólar, æskulýðsstarf og fræðslustarfsemi.

i. Leik- og grunnskólar.

Engar hömlur gilda hjá börnum sem fædd eru 2005 og síðar heldur einungis hjá eldri einstaklingum. Um eldri einstaklinga gildir 20 manna hámarksreglan og tveggja metra nándartakmörkun. Lögð verði áhersla á einstaklingsbundnar smitvarnir eins og kostur er. Sama gildir um æskulýðsstarf, íþróttir og tómstundir leik- og grunnskólabarna.

ii. Framhalds- og háskólar.

Þrjátíu manna fjöldatakmarkanir gilda og tveggja metra nándartakmörkun. Sótthreinsun sameiginlegra snertiflata verði gerð a.m.k. einu sinni á dag. Mikil áhersla verði lögð á einstaklingsbundnar smitvarnir.

Þar sem að hvorki verður hægt að bjóða upp á fjarkennslu né tveggja metra nálægðartakmörk, verði notkun á andlitsgrímum gerð að skyldu.

6. Sundstaðir og líkamsræktarstöðvar.

Líkamsræktarstöðvum og sambærilegri starfsemi, og sundstöðum verði lokað.

7. Íþróttastarf.

- Mælt er til að öllu keppnistarfi í íþróttum verði frestað um 2 vikur.

8. Sviðslistir.

Snerting milli leikenda og flytjenda verði leyfðar.

Við viðburði þar sem allir sitja verði gerð krafa um númeruð sæti og nafn gesta verði skráð. Heimilt verði að hafa 20 manns í hólf. Skytt verði að áhorfendur noti andlitsgrímur.

9. Skemmti-, vínveitingastaðir, krár og spilasalir.

Krár, skemmtistaðir og spilasalir verði lokaðir. Veitingahúsum verði leyft að hafa opið til kl. 21:00 en gætt verði að 20 manna fjöldatakmörkunum og tveggja metra nálægðarmörkunum.

Tryggja skal góð loftgæði og stilla hávaða í hof því ef fólk þarf að tala hátt getur það leitt til munnvatnsúða mengunar í andrúmslofti þar sem loftræsting er ekki fullnægjandi.

Sameiginlegir snertifletir verði sótthreinsaðir milli einstaklinga.

10. Vinnustaðir, bílar (vinnuflokkar og leigubílar), verslanir, opinberar byggingar og þjónusta.

Þessir staðir skipuleggi starfsemi sína í samræmi við ofangreint og tryggi að ekki séu fleiri en 20 einstaklingar í sama rými og að í minni rýmum séu ekki fleiri en svo að hægt sé að tryggja tveggja metra fjarlægð milli einstaklinga.

- Starfsmenn verði hvattir til fjarvinnu eins og kostur er.
- Þar sem ekki er hægt að bjóða fjarvinnu eða tryggja tveggja metra nándartakmörk fyrir starfsmenn er skytt að andlitsgrímur verði notaðar.
- Tryggja skal góð loftgæði og stilla hávaða í hof því ef fólk þarf að tala hátt getur það leitt til munnvatnsúða mengunar í andrúmslofti þar sem loftræsting er ekki fullnægjandi.
- Tryggður verði aðgangur að handsótthreinsi fyrir almenning og starfsmenn við innganga og í grennd við yfirborð sem margir snerta s.s. snertiskjái, afgreiðslukassa og innkaupakerrur.
- Sinnt verði þrifum og sótthreinsun yfirborða sem margir snerta eins oft og unnt er.
- Almenningur og starfsmenn verði minntir á einstaklingssóttvarnir með merkingum og skiltum.
- Verslunum undir 1.000 m² að stærð verði heimilt að hleypa 100 einstaklingum í sama rými á hverjum tíma. Til viðbótar verði leyft að hleypa einum viðskiptavinum inn fyrir hverja 10 m² umfram 1.000 m², þó að hámarki 200 viðskiptavina í allt. Ef ekki verði hægt að tryggja nálægðartakmörkun (sjá lið 4) þá verði viðskiptavinum gert að bera andlitsgrímur

11. **Söfn og aðrir opinberir staðir** tryggja að farið sé farið eftir 20 manna fjöldatakmörkunum, bil milli ótengdra aðila sé yfir tveir metrar. Að öðrum kosti verði skylt að bera andlitsgrímur.
12. Starfsemi sem eðlis síns vegna krefst meiri nálægðar s.s. hárgreiðslustofur, snyrtistofur, nuddstofur og önnur slík starfsemi verði bönnuð. Starfsemi innan heilbrigðisþjónustunnar verði undanþegin en skylt verði að nota andlitsgrímur. Andlitsgrímur skulu uppfylla kröfur sem fram koma í vinnustofusamþykkt evrópsku staðlasamtakanna (CEN). Sóttvarnalæknir getur sett nánari leiðbeiningar um kröfur til andlitsgríma. Leitast skal við að bæði viðskiptavinur og þjónustuaðili noti grímur samtímis eins og hægt er.

Ég er tilbúinn að ræða frekari útfærslur á ofangreindum tillögum sem og nánari hugmyndir.